

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Ex Euangelio secundum Marcum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

ANTIDOTA
EVANGELICA
IN EVANGELIUM
SECUNDVM MARCVM.

CAPVT I.

4. Fuit Ioannes in deserto baptizans, & predicans baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorum.

NOVELLA & profana, Christi que Ecclesie hactenus incognita hæreticorum hodie sententia est, Sacramenta verbo prædicationis sic esse coniuncta, ut nec absque eo administrari debeant, & ab eo omnem suam vim atque efficaciam accipiant. Id quum nusquam vel Ecclesia tradat, vel Scriptura doceat, ex huius loci corruptela probare concedunt. Sic igitur in hæc verba Caluinus. *Hæc loquendi forma (predicans baptismum pœnitentiæ) primum in genere ostendit quisnam rectus Sacramentorum usus: deinde quorsum sit institutus baptismus, & quid contineat. Sacramentum igitur non est nuda ceremonia, quæ pompam nescio quam sine doctrina ostendet, sed habet verbum Dei annexum, quod externam ipsam ceremoniam viuificat. Verbum intelligo non quod magicis susurris exorcista quispiam demurmuret, sed quod clara & distincta voce pronuntiatum ad fidem edificandam valeat.* Hæc est nouella istorum hominum sententia. Verbi prædicationem externam adiungi Sacramento volunt, idque ita, ut illo verbo externa ceremonia viuificetur. Verbum autem quod Caluinus hic reiecit veluti magicis susurris ab exorcista quopiam demurmuratum, est ipsum Christi verbum baptismi ceremonie eo auctore coniunctum, *In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti.* Hæc verba externo aquæ elemento coniuncta, quæ qui baptizat inter baptizandum pronuntiat, ex Christi mandato dicentis. *Baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti,* vocat homo impius magicum susurrum

à mi

à ministro baptismi veluti exorcista demurmuratum. Ita auctore Caluino magicos susurros præscripsit Christus; & suos Apostolos veluti exorcistas verba magica demurmurantes, ad baptizandum instruxit. Hæc est prophana hominis & minime ferenda impietas. Nec enim aliis verbis ministris baptismi in Ecclesia Catholica vtuntur. Et hæc quidem verba Evangelica à Christo instituta externam aquæ ceremoniam viuificant: hæc veluti forma ad materiam aquæ accedunt, vt fiat aqua sacramentalis, & ad regenerationem spiritualem efficacax. De hoc verbo Evangelico ait S. Augustinus: *Accedit verbum ad elementum, & fit Sacramentum. Detrahe verbum, & quid est aqua nisi aqua? Quid autem sit illud verbum quo accedente ad elementum fit Sacramentum, alio in loco clarissime explicat. Deus (inquit) adest verbis Evangelicis suis, sine quibus baptismus Christi consecrari non potest. Et paulò post: Quis nesciat non esse baptismum Christi, si verba Evangelica, quibus symbolum constat, illic defuerint? Verba Evangelica dicit, quibus symbolum constat, quia hoc symbolum fidei profitentur baptizandi, Credo in Patrem & Filium & Spiritum Sanctum. Quæ ne ex coniectura dicta videantur, ipse seipsum explicabit Augustinus. In eodem opere ita scribit: Si Evangelicis verbis, In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti, Marcion baptismum consecrabat, integrum erat Sacramentum, quamuis eius fides sub eisdem verbis aliud opinantis quàm Catholica veritas doceat, non esset integra, sed fabulosis falsitatibus inquinata. Disertè expressit quid per verba Evangelica intelligat, non sanè prædicationem Euangelij ad ædificandam fidem audientium, vt Caluinus somniat, sed formam verborum à Christo præscriptam ad Sacramenti consecrationem & complementum. Et contra Caluini somnium de ædificanda fide per verbi prædicationem, vnde externa ceremonia viuificetur, plurimum valet quod proximis verbis subiungit eodem loco doctissimus Augustinus. Nam (inquit) sub eisdem verbis, id est, In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti, non solum Marcion, aut Valentinus, aut Arius, aut Eunomius, sed ipsi carnales paruuli Ecclesie, quibus dicebat Apostolus, Non potui loqui vobis quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus, si possent singuli diligenter interrogari, tot diuersitates opinionum fortassis quot homines numerarentur. Nunquid tamen integrum Sacramentum non accipiunt? Aut nunquid ideo si profecerint, & opinionum carnalium vanitatem emendauerint, denudò quod acceperant repe-*

Caluini in
Christum
blasphemiam.

Verbum
Sacramentale
quid
& quale.

Tract. 80.
in Ioan.

De baptis-
cõra Do-
nat. lib. 6.
cap. 25.

Lib. 30
cap. 15.

tendum est? Accipit quisque secundum fidem suam, sed quantum capit, gubernante illam misericordia Dei, de qua Apostolus dixit, Si quid aliter sapitis, Deus vobis reuelabit. Hęc Augustinus, aperte docens Sacramenti integritatem & perfectionem non ab intelligentia & instructione audientium, sed ab ipsis verbis Euangelicis debite retentis ac pronuntiatis pendere; & verbum Euangelicum non ad fidem edificandam, sed ad Sacramentum perficiendum ex Christi institutione ac mandato profertur. Ad eundem verbum Euangelicum, quo consecratur baptismus, non est verbū prædicationis (vt acerrime tuentur hæretici) sed forma illa verborum à Christo præscripta, *In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti*, vt (quemadmodum scribit Augustinus) *facilius fuerit inuenire hæreticos qui omnino non baptizarent, quam qui non illis verbis baptizarent.* Vnde in eodem opere prope finem affirmat eos omnes habere baptismum, qui ubique & à quibuscunque illud verbis Euangelicis consecratum sine sua simulatione & cū aliqua fide accipiunt. Hęc ob causam Ariani, qui æqualitatem trium personarum non credebant, suamque perfidiā in publico actu Ecclesiæ exprimeret non sunt veriti, cantantes, *Gloria Patri per Filium in Spiritu S.* tamen formam hanc baptismi & verba hæc Euangelica, *In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti*, que in diuino sit baptismate inuocationem permutare non sunt ausi, itaque propter nimis apertam transgressionem, ait Theodoretus. Eandem ob causam, quum iuxta decreta Concilij Nicæni Nouatiani ad Ecclesiam reuertentes per solam manus impositionem reciperentur, Cataphryges vel Pauliani similiter reuertentes baptizari præciperentur, huius discriminis causam reddens Innocentius Papa, Augustino cõtemporaneus, ita scribit: *Hoc in istis duabus hæresibus ita distinctum ratio manifesta declarat, quia Paulianista in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti minimè baptizabant, Nouatiani verò eisdem tremendis venerandisque nominibus baptizant.* Sic Augustinus Paulianos iuxta Concilij Nicæni decretum baptizandos scribit, *quia regulam baptismi non tenuerunt.* Vnde & Didymus Alexandrinus vetustissimus scriptor ita scribit: *Non arbitror quemquam ita insanum atque vecordem futurum, vt perfectum baptisma putet id quod datur in nomine Patris & Filij sine assumptione Spiritus Sancti, aut rursus in nomine Patris & Spiritus Sancti Filij vocabulo prætermissio, aut certe in nomine Filij & Spiritus Sancti non preposito vocabulo Patris.* In eandem sententiam copiosè & grauiter disputat

De baptis.
contra Do-
nar. lib. 6.
cap. 25.
Lib. 7.
cap. 53.

Hæret. fabul.
lib. 4.
Concil.
Nic. can.
8. & 19.

Epist. 23.
cap. 5.

Her. 44.

Lib. 2 de
Spiritu
Sancto.

contra

contra Arianos Athanasius. Ambrosius quoque his verbis: *Catechumenus nisi baptizatus fuerit in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti remissionem non potest accipere peccatorum.* Denique Chrylost. exponens illa Apolloli verba. *Mundās Ecclesiam suam lauacro aqua in verbo vita. In quo (inquit) verbo* In nomine Patris & Filij & Spiritus Sācti. Hoc est ergo ex totius antiquitatis consensu verbum Evangelicum, quo consecratur baptismus, & quo externum elementum viuificatur, non doctrina Evangelica, vt affirmat hoc loco Calvinus.

Quod autem affirmat, videamus quomodo ex hoc loco confitetur. Non enim (inquit) simpliciter Ioannes baptizasse dicitur in pœnitentiam, ac si gratia Dei in signo visibili inclusa esset, sed predicasse qualis esset baptismi utilitas, vt ex verbo predicato efficax esset signum. Hoc autem peculiare est baptismi, quod symbolum pœnitentia dicitur in remissionem peccatorum. Iam quum eadem baptismi illius significatio, vis, & ratio fuerit qua nostri, si figura à sua veritate estimatur, falsum diuersos esse Ioannis & Christi Baptismos. Aduertere operæpretium est quàm tenui ac futili argumento grauiissimum & constantissimum Ecclesiæ Catholicæ dogma iste hæreticus conuellit. Maximi momenti dogma est, Sacramentorum nostrorum vim ac naturam cognoscere, & in quibus ea vis ac natura consistat, exploratum habere. Ex materia certi elementi, & verbo veluti forma, quo accedente ad elementum fit Sacramentum, tanquam ex duabus necessariis partibus compleri & perfici quodque Sacramentum, credidit hætenus Ecclesiæ Catholica, & in Concil. generalibus ita res dudum definita est, Concilio Florent. ac Trident. Contrà aiunt hæretici verbum prædicationis illud esse quod accedens elemento facit Sacramentum, vel (vt Calvinus hic loquitur) quod externam ceremoniam viuificat. At rem tantam ex qua natura Sacramentorum dependet, in qua totius Ecclesiæ Catholicæ iudicium, praxim, ac fidem (vt ex tot antiquitatis testimonijs circa vñ baptismum, de quo hic locus tractat, iam ostendimus) sibi aduersantem habent, quo tandem argumento probat Calvinus? Quia (inquit) dicitur Ioannes predicasse qualis esset baptismi utilitas, vt ex verbo predicato efficax esset signum. At vbi hoc dicitur, aut quæ Scriptura hoc dicit? Dicit hoc loco Marcus, dixit & Lucas, quod Ioannes baptizans predicauit baptismum pœnitentiæ, sed eum predicasse qualis esset baptismi utilitas, idque in eum finem vt ex verbo predicato signum esset efficax, nec Marcus, nec Lucas, nec vlla *ſc* Scriptura di-

Serm. 3.
contra
Arianos.
De iis qui
iniciantur
mysterijs
c. 4. Homi.
20. ad
Ephes.

Grauiissi-
mum Ec-
clesiæ do-
gma futi-
lissimo ar-
gumento
conuellit
Calvinus

Duo mendacia Scripturæ affinxit Calvinus.

Ioannis baptismus quo sensu penitentia baptismū predicabat

Act. 19.

Ioan. 1.
Matth. 3.

Luc. 1.

cit. Duo igitur mendacia Scripturæ Euangelicæ affinxit Calvinus. Ioannes quidem baptizavit aqua, predicans baptismum penitentia in remissionem peccatorum: id est, quibus prius prædicauerat baptismum penitentia (est enim ordo inuersus, ut ipsi agnoscunt hæretici) & quos prius exhortatus fuerat ad penitentiam, (dicens, Penitentiam agite, appropinquabit enim regnum cælorum, vnde & confitentes actus suos ab eo baptizabantur) simulque ad suum baptismum, in signum penitentia & nouæ vitæ; idque in remissionem peccatorum, id est, ut nec per illum baptismum, nec per illam prædicationem, sed per Christum, quem Ioannes prædicabat, & per Christi baptismum ad quem ille suos præparabat, remissionem peccatorum consequerentur (Ioannes enim, ait in Actis Paulus, baptizauit baptismum penitentia populum, dicens, in eum qui venturus esset post ipsum ut crederent) illos baptizauit. Docuit ergo & prædicauit Ioannes, nec quæ esset baptismi sui utilitas, sed in quem finem eos baptizabat, & ad cuius rei significationem nec ut ex illa prædicatione aqua eius esset efficax ad remissionem peccatorum. Nec prædicatio nec baptismus Ioannis ipsam remissionem peccatorum contulit, sed vtrumque ad Christum præparauit, à quo acciperent remissionem peccatorum, ideoque digito illis Christum demonstrauit. Hic est Agnus Dei, hic est qui tollit peccata mundi. Ego baptizo vos in aqua: hic est qui baptizat in Spiritu Sancto, id est, in cuius baptismum Spiritus Sancti remissionem peccatorum largitur. Sicuti hic de baptismum Ioannis Marcus ac Lucas, sic de ipsa Ioannis prædicatione loquitur Zacharias. Præibis ante faciem Domini parare vias eius ad dandam scientiam salutis plebi eius in remissionem peccatorum eorum. Dedit scientiam salutis plebi prædicando in remissionem peccatorum, non quia prædicatio eius remissionem peccatorum conferebat, sed quia ad illam consequendam à Domino, cuius viam parabat, suos auditores informabat. Sic Ioannis prædicatio cum suo baptismum coniuncta, non ad aliquam baptismi sui efficaciam quoad remissionem peccatorum, sed ad populi instructionem faciebat; ut illa externa ablutione intelligerent se veteris vitæ penitentiam agere, & nouam respicientiam profiteri, ad remissionem peccatorum ab illo consequendam, qui baptizaret in Spiritu, ideoque verè peccata remitteret. Quod ergo subiungit Calvinus, peculiare esse baptismum, quod symbolum penitentia dicitur in remissionem peccatorum, de baptismum Ioannis verum est sensu quo dictum est, de baptismum Christi verum

rum

rum non est. In Christi quippe baptismo præcedit pœnitentia præparans ac disponens, & sequitur baptismus efficiens & conferens remissionem peccatorum. Hunc ordinem primus Christianorum baptismus nos docuit; Petrus quippe prædicatione peracta, & animis audientium ad fidem & pœnitentiã compunctis, ipsisque interrogatibus. *Quid faciemus, viri fratres?* respondit Petrus, *Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in remissionem peccatorum.*

Atqui, ait Calvinus, *idem est baptismus Ioannis ac noster.* Vnde verò hoc constat? Nam (inquit) quum eadem sit baptismi Ioannis significatio, vis, & ratio qua nostri, falsum est diuersos esse Ioannis & Christi baptismos. Ecce reni absurdissimam, & totius antiquitatis vnanimi consensu reprobata, ex simplici suppositione probat. Supponit eandem esse significationem, vim, & rationem baptismi Ioannis & nostri: & inde concludit non esse diuersos. Sed quod pro comperto supponit Calvinus, hoc negat diuinitus inspirata Scriptura, hoc negat omnium veterum Patrum & concors sententia. Patrum concordẽ sententiã in Prœptuario nostro Catholico produximus. Agnoscit eam Calvinus, & contemnit. Neminem (inquit) perturbet quoddam alterum ab altero, baptismum Ioannis à Christo discernere veteres Patres contendunt, quorum non tanti nobis debet esse calculus, ut Scriptura certitudinẽ quatefaciat. Proferet igitur nobis aliquam Scripturam Calvinus, cuius certitudinem iste veterum Patrum consensus quatefaciat. Subiungit, *Nulla enim alia è verbo Dei differentia inuenitur, quàm quod in eum qui venturus erat, Ioannes baptizauit: Apostoli in eum qui iam se exhibuerat.* Hæc ille impostor mēdax. Impostor, quia prætextu Scripturæ aliud docentis Patrum vnanimem sententiã reiicit. Mēdax, quia quod de Scriptura ipse affirmat, purum mendacium est. Ecce enim duas aut tres alias ex verbo Dei differentias proferimus. Primùm, quam ipse Ioannes discretissimè posuit. *Ego baptizo vos in aqua in pœnitentiã: qui autem post me venturus est, qui fortior me est, &c ipse baptizabit vos in Spiritu Sancto & igni.* Maxima hæc est differentia quòd baptismus Ioannis non fuit in Spiritu Sancto sicut Christi baptismus: quod adeo verum est ut baptizati à Ioanne ne quidem an Spiritus Sancti esset audiuerint, ut in Actis Apostolicis proficentur. Rursum, baptismus Christi, quem Apostoli ministrabant, fuit in nomine Sanctissimæ Trinitatis, ut Christus illis præcepit. Baptismus Ioannis cum illa inuocatione & forma non fuit. Alioqui eius discipuli & ab eo baptizati Spi-

Act. 2.

Caluini
impudentia.Dom. 3.
Aduentus.
Instituit.
lib. 4. c. 15.
num. 7.Differentia
tres inter
baptismum
Christi &
Ioannis.I.
Matth. 3.
Luc. 3.
Ioan. 1.

Act. 19.

2.

ricum Sanctum ita penitus non ignorassent. Prætereâ, baptis-
 3. mus Ioannis, ipsius Ioannis proprius erat, & ab eo nuncupa-
 Matth. 21. tus, sic loquente ipso Christo: *Baptismus Ioannis utrum de ca-
 lo erat an non?* Apostolorum & Ecclesiæ Christianæ baptis-
 mus, nec Petri nec Pauli baptismus, sed Christi dicitur: quia
 per illos omnes non nisi vnus Christus baptizat. Sic alias tres
 ex verbo Dei differentias inuenimus, & nequiter mentitur

*Ex puro
 mendacio
 totâ Anti-
 quitatem
 rejicit Cal-
 uinus.*

Calvinus est, vt vnanimem veterum Patrum sententiam sub
 prætextu Scripturæ aliud docentis homo peruicax rejiceret.
 Sed hæc est hæreticorum hodie impostura: Patrum consen-
 sum se rejicere aiunt, quia plus Scripturæ deferendum. Re-
 autem examinata, non plus Scripturæ, sed plus suis propriis
 placitis ac phantasmatis deferunt. Denique aut Scripturam
 non proferunt, aut suo fermento illam corrumpunt. Nec tunc
 quæstio est, an propter Patrum calculum Scripturæ certitu-
 do quarefacienda sit, sed quæstio est an in sensu Scripturæ
 incerto propter nouellum cuiuslibet hæretici sensum, vete-
 rum Patrum vnanimis consensus reiiciendus sit. Postremo
 quæstio est vter melius Scripturas intellexerit, vnus Calui-
 nus ac Beza, quàm vnus Augustinus totque alij antiquissi-
 mæ Ecclesiæ celeberrimi ac doctissimi Patres. In qua quæ-
 stione si nouellis magistris deferimus, surgent & alij nouelli
 (sicuti post Lutherum surrexit Calvinus) qui idem postula-
 bunt. Ita nouo cuiuslibet doctrinæ vento perpetuò circum-
 feremur. Sed id ne fieret, *Pastores & doctores dedit Ecclesia
 sua Christus, ad consummationem sanctorum, id est, ad con-
 fortationem fidelium; nec id ad breue tempus, sed donec oc-
 curramus omnes in unitatem fidei (id est, donec impleantur
 tempora Gentium:)* vt iam (ab his doctoribus & pastoribus
 instructi) *non simus paruuli fluctuantes, & circumferamur
 omni vento doctrinæ per nequitiam & astutiam hominum ad
 circumuentionem erroris.*

15. Pœnitementi, & credite Euangelio.

*In Harmō.
 ad Marc. I* **H**æc verba duplici cauillo conatur eludere Calvinus
 Quæri (inquit) potest quomodo ex Euangelio pendeat pœni-
 tentia, cur eam Marcus ab Euangelij doctrinâ separet. Primum
 non Marcus, sed Christus hæc verba dixit. Deinde Christus
 pœnitentiam ab Euangelij doctrinâ non separat, vt fingit
 Calvinus; sed ad fidem Euangelio præbendam, seu ad creden-
 dum Euangelio, viam ac præparationem necessariâ esse pœni-
 tentiam

nitentiam docet. At si ita est, quomodo ex Euangelio pende-
bit pœnitentia? ait Calvinus: id est, quomodo crit meum para-
doxum verum, quod prius oportet credere Euangelio, & per
illam fidem Deum sibi habere certò propitium, vt sic pœni-
tentia serio studeatur? Sic enim alibi docet, vt alio in loco
ostendimus. Duplex (inquit) solutio est. Nam Deus interdum
sic nos ad respiscendum inuitat, vt tantum dicat mutandã esse
in melius vitam: postea conuersionem & vita nouitatem Spiri-
tus sui donum esse ostendit: vt sciamus non tantum nobis præci-
pi quod officij nostri est, sed obsequendi gratiam & virtutem si-
mul offerri. Hic Calvinus ex parte falsum narrat, ex alia parte,
qua verum dicit, suis placitis contradicit. Falsum est, Deum
interdum ad pœnitentiam sic inuitare, vt tantum dicat in me-
lius mutandam esse vitam. Semper enim peccati præteriti on-
dium, & propter offensum Deum tristitiam ac dolorem Scri-
ptura à pœnitentibus flagitat. Quod autem dicit & verum di-
cit, vitæ nouitatem Spiritus sanctus donum esse, Deumq; non
solum præcipere, sed etiam obedientia & exsequendi facul-
tatem conferre, alterã Calvinii hæresim funditus evertit, qua
docet Dei mandata obseruari non posse, nec ad ea nos obli-
gari, nec Spiritum Christi in adiutorium nobis dari, vt ad
iustitiam consequendam nos iuuat, nec vt per eum adiuuemur
ad iustitiam summam, sed vt beneficia Christi in cordibus no-
stris obsignet, ipseque Christus tota nostra sanctificatio ac
iustitia sit. Sed pergamus cum Caluino hoc in loco. Si hoc
modo accipimus (inquit) quod Ioannes concionatus est (de
pœnitentia agenda in remissionem peccatorum) sensus erit,
Dominus vos ad se conuerti iubet. Quia verò id non potestis
propria industria, Spiritum regenerationis promittit. Quare
hanc gratiam fide amplecti vos oportet. Omnia confundit &
peruertit Calvinus. Ioannis Baptistæ prædicatio (de qua ta-
men hic non agitur, sed de Christi) illa erat, vt pœnitentiam
ante omnia agerent, non quidem propria industria & solis
naturæ viribus, sed ex speciali diuinæ gratiæ adiutorio, quo
nec veteris legis iusti, nec qui tunc erant fideles Iudæi care-
bant. Spiritus regenerationis, quæ vitæ nouitatem inducit,
promittitur quidem pœnitentibus, vbi Deo reconciliati pec-
catorum remissionem consecuti fuerint: non quia fide illam
apprehenderunt (somnia hoc Caluini est) sed quia creden-
tibus & pœnitentibus, dignaq; pœnitentia opera facientibus
(vt Paulus concionari solebat) ille Spiritus regenerationis
per Christum confertur; pariter & vna cum ipsa remissione
pecca

In Promp-
Catho. par.
Quadrage-
in Sabbatho
hebdoma-
da 2.

Instit. lib.
3. cap. 17.
num. 2. &
cap. 1. nu-
1. & seqq.

Pœnitentia
ordo à Cal-
uino inuer-
sum.

Act. 26.

peccatorū. Et hoc modo pœnitentia semper præcedit ipsam regenerationem & remissionem peccatorum quam Euangelium docet. Spiritus regenerationis fide apprehensus, ut Calvinus loquitur, id est, credere quod pœnitenti ille Spiritus à Deo impertietur, non facit ut homo ritè pœniteat, nec qualemquam in eo operatur in quo nondum est, & cui nondum colatus est, ut sic propriæ industriæ defectum ille supplèat, iuxta Calvinum figurèctum, sed specialis Dei gratia quæ hominem ad pœnitentiam excitat (est enim & illa donum Dei singulare) humanæ industriæ impotentiam supplet, facitque ut homo veram & legitimam pœnitentiam agat.

Sed hîc Calvinus memor se Spiritui regenerationis & novitati vitæ plus tribuisse quàm aliàs solet, aut quàm solius fidei iustificantis doctrina permittit, seipsum tempestivè corrigit & dicit: *Quamquam fides quam haberi Evangelio Christiano postulat, minimè ad donū renovationis restringi debet, sed præcipuè ad peccatorum remissionem spectat. Coniungit enim Iohannis pœnitentiam cum fide, quia se ideo Deus nobis reconciliat, ut tanquam Pater à nobis sanctitate & iustitia colatur.* Præ-

Calvini doctrina ex seipso refutatur.

cupatione hæc utitur Calvinus, quia perpetua eius & suorum doctrina est, fidei iustificantis obiectum nihil aliud esse quàm gratuitam peccatorum remissionem in Euangelio prædicatam à fide apprehensam. Nunc autem affirmat spiritum quoque regenerationis per fidem, quam Evangelio habemus, apprehendi, ut fide iustificemur. Respondet autem non ad hoc donum renovationis restringi fidem, sed præcipuè ad remissionem peccatorum spectare. Quæ responsio tametsi in forma recipiatur, satis adhuc eius altera sententia refutatur. Satis enim nobis est quod ad hoc donū renovationis fides spectat. Non volumus ad hoc donum fidem restringi. Planè volumus ad remissionem quoque peccatorum fidem ampliari. Sed volumus, & vult Scriptura, ut ad utrumque fides spectet, iuxta illud

Tit. 3.

Pauli: *Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis (ubi peccatorum remissio innuitur) & renovationis per Spiritum sanctum quem effudit in nos abundè.* Satis nobis est, Deum se nobis ideo reconciliare, ut postea colamus eum in sanctitate & iustitia, quod hîc fateatur Calvinus. Sic enim nõ in sola remissione peccatorum, nec in sola fide eam apprehendente, salus & iustitia nostra consistit (quod Catholica damnat Ecclesia) sed præterea in Spiritu regenerationis & vitæ novitate, quæ altera & potior est Christianæ iustitiæ pars. Sed hoc in prioris solutionis suæ gratiam ponere & eocedere coactus est Calvinus.

Poste

Posterior Solutio est: *Credere Euangelio*, in his Christi verbis tantundem valere atque *gratuitam iustitiam amplecti*. Sæpe enim in Scripturis specialem istam inter fidem & remissionem peccatorum relationem occurrere, sicut quum docet nos fide iustificari. Hæc altera solutio per se absurdissima est, & eius confirmatio penitus insulsa. Absurdum & impium est, *Credere Euangelio*, hunc sensum habere, *Gratuitam iustitiam amplectimini*: quasi Euangelium eiusque prædicatio nihil aliud credendum fidæque amplectendum contineret, quàm gratuitam iustitiam maximè in sensu Caluini, qui per gratuitam iustitiã non plus intelligit quàm gratuitam remissionem peccatorum, quæ initialis & minima pars iustitiæ Christianæ est; sanè & priuatio veteris formæ inter principia rei generandæ minimum & maximè improprium principium est. *Credere Euangelio*, est omnia credere quæ Euangelium de Deo, de Christo, de tota fide ac salute humana docet. Solutionis confirmatio insulsa est. Hæc enim eius vis & consecutio est: *Occurrit sæpe in Scripturis inter fidem & remissionem peccatorum relatio*, id est, sæpe in Scripturis remissionem peccatorum credere docemur: ergo hoc in loco, *Credere Euangelio*, significare debet *credere gratuitam iustitiam*, quæ est (in sensu Caluini) remissio peccatorum. Insulsa & friuola hæc cõsecutio est: primùm, quia etsi sæpe ita se res habeat, quum etiam sæpe aliter se res habeat, & aliis in locis sapissimè fides alia quàm plurima obiecta respiciat, nulla est consecutio, vt hoc in loco ad illud vnũ obiectum fides restringatur. Deinde, Euangeliũ multo plura in se complectitur quàm gratuitam peccatorum remissionem. Non ergo sequitur: *Credere gratuitam remissionem peccatorum* sæpe scriptura docet: ergo quum dicitur, *Credere Euangelio*, idem & non aliud docere putanda est.

Sed quomodo hoc ipsum Caluinus probat, quòd fides sæpenumero in Scripturis ad peccatorum remissionem refertur. *Sicuti* (inquit) *quum docet nos fide iustificari*. Egregia scilicet probatio, quæ sola novella sanctæ Scripturæ corruptela nititur. Nam fide iustificari in Catholica hætenus Ecclesia, nõquam illum sensum habuit, fide amplecti gratuitam iustitiã. Nouella hæc est & horum temporum corruptela pestilens. Fide iustificamur in sensu veterum Ecclesiæ patrum, maximèque S. Augustini (loquendo de ipsa in se fide) quia totius iustificationis nostræ coram Deo fides, qua in Deum & Christum eius credimus, fides (inquam) sana & orthodoxa, omnia credens quæ diuinitus ad credendum reuelata sunt, radix

Euangelio credere quàm latè patet.

Fide iustificari quid.

Galat. 5.

Sabbato
hebdom. 2.

principium, & fundamentum est: nec sine illa iustificari quisquam potest. Aut certe fide iustificamur (loquendo de perfectione eius) non qualibet, sed (ut Paulus docuit) fide per charitatem operante. Ita utraque Caluini solutio contra tam perspicua Christi verba, quibus poenitentiam fidei ut medium fini anteponit, varia impietate & absurditate plena est. De poenitentiae doctrina à Caluino deprauata vide multo plura in Promptuarij nostri Catholici parte Quadragesimali.

IN MARCI CAP. III.

16. Et imposuit Simoni nomen Petrus.

CONSERVANT hoc loco Catholici (quod & nos olim fecimus) Christum noui nominis impositionem, quod antea Simoni promiserat, quam primò eum intueretur dicēs: *Tu vocaberis Cephas*, eo demum tempore dedisse, quo duodecim designauit Apostolos, ut eodem videlicet momento de capite futuro prospiceret, quo de futuris pastoribus prospexit: quia formari tunc coepit quasi que in utero Christi parturiri noua Christi Ecclesia. Obseruant quoque hoc nouum nomen illi singulariter, & soli à Christo impositum, aliquā in eo nouam & singularem præ cæteris prærogatiuam notare: sicut in mutatis à Deo nominibus Abraham, Sarai & Israël, factum fuisse Scriptura demonstrat, & diligenter explicat Chrysostomus. Indignè fert hoc totum Caluinus, & ait. *Ridiculi sunt Papista, qui ex hoc nouo nomine colligunt fundatam in eo esse Ecclesiam, ut fusiū explicabitur cap. 16. Matthæi.* Atqui eodem loco iam ostendimus non minus ridiculè quàm impiè manifesta veritati in Scripturis reuelatæ Caluinum reluctari: vanumque ac ridiculum esse quod illic repetens hinc affirmat, *Christum pro mensura gratiæ qua Simonem instruere volebat, peculiare illi nomen imposuisse.* Sanè pro mensura gratiæ qua Christus suos instraxit, cui respondet mensura operis ac mercedis, Paulo potius, qui plus omnibus laborauit, siue Ecclesiasticam prædicationem, siue certamina & persecutiones eius respicias, qui electionis fuit ut portaret nomen Christi in Gentibus, cui Christus ostendit quàm multa pro nomine eius pati debuit, qui denique non ab homine neque per hominem, sed ab ipso Christo de celo vocatus Euangelium suum accepit, peculiare hoc nomen potius quàm Simoni Petro imponi debuit. Sanè pro maiori mensura gratiæ qua instructus erat Paulus, distinguit B.

Petri nom
in nomen
Præmatus
iudicium.

1. Cor. 15.

2. Cor. 11.

Act. 9.

Galat. 2.

Ambro

Ambrosius *Paulum clauem scientia, Petrum clauem potentia* *Serm. 66.*
accepisse. Quod ad viuos autem spiritualis templi lapides at-
 tinet, quo in sensu Petrum à lapide nomē sumpsisse Calvinus
 vult, propter fidei videlicet seruorem, constantiam, ac vir-
 tatem, tametsi id in Petro verum esset, quod & nomen eius
 Simon, qui pinguedinē notat, satis importat; non tamen hoc
 vel ad nomen Petri propriè pertinet, vel alium sensum prima-
 tus eius excludit, sed vehementer corroborat: quādo qui aliis
 præficiendus erat, sicuti *plus alijs diligere Christum, ita fidei* *Ioan. 21.*
 omniumque virtutum vigore aliis præcellere debuit. Fuit
 igitur viuus lapis quoad pietatem, vt esset lapis fortissimus
 quoad Ecclesie præfecturam.

IN MARCI CAP. VI.

5. *Et non poterat ibi virtutem vllam facere, nisi pau-
 cos infirmos impositis manibus curauit, & mira-
 batur propter incredulitatem illorum.*

Hæc apud D. Marcum verba Caluino veterum
 nonnihil excusserunt; & vt impiam ac nefariam
 sententiam suam de excæcatione reproborum
 actiua in Deo propemodum reuocaret, saltem vt
 veritati orthodoxæ consona diceret, vnde illa eius sententia
 necessariò refellitur, coëgerunt. Cùm enim in sua harmonia
 ad Marth. cap. 13. illa verba tractans, *Vobis datum est nosse my-
 steria, illis datum non est;* & rursus ad illa verba, *Et adimple-
 tur in illis propheta Esaiæ dicens: Auditum audietis, & non in-
 telligetis,* &c. scripsisset, *Christum ideo data opera obscurius* *Actiuam*
 locutum fuisse, vt *enigmaticus* esset sermo, imò etiam sine am- *in Deo ex-*
 bagibus & figuris mentem suam explicantem hebetare audito- *cacationē*
 rum suorum sensus, & stupore percutere, vt in plena luce cacu- *Caluinus*
 tiant; rursus, *Deum non solùm verbum suum reprobis subdu-* *ponit.*
cere, sed etiam obstructos tenere eorū oculos & aures ne audiāt
& videant, quæ omnia actiuam in Deo hominum excæca-
 tionem ponunt, & propriā excæcationis causam in Deo con-
 stituunt (quod iterum repetit Ioan. 12. & ad Rom. 11. vt illis
 in locis ostendemus) ad hæc tamē D. Marci verba quasi non-
 nihil euigilans, veram & orthodoxam doctrinam, quæ prio-
 rem illam iugulat, profiteri compellitur. Sic enim scribit:
*Magis emphaticè Marcus loquitur, quòd nō potuerit vllam vir-
 tutem edere: Christo videlicet ciuium suorum impietate præclu-
 sam*

Endem ab ipso Caluino refutatur. sam fuisse viam, ne plures apud eos virtutes ederet. Gustum ab quem iam illis praeberat: vltro se ipsos obstupesciunt, ne qui percipiant. Ideo aperte Augustinus fidem aperto vasis ori comparat: infidelitatem vero dicit operculo similem esse quo vas obstruitur, ne infusum diuinitus liquorem admittat. Et sanè in se res habet. Nam Dominus ubi virtutem suam videt à nobis non recipi, tandem eam subducit. Optimè & orthodoxè illi dicuntur, ideoque Augustinum in hac sententia (quem iterum in tota harmonia sua citauit) meritò sibi suffraganeum inuenit. Prosequitur adhuc magis. Marcus negans Christum potuisse inter eos virtutes facere, eorù culpam amplificat, à quibus impedita fuit eius bonitas. Nam certè incredulitas in se est, Dei manum sua contumacia constringunt. Nisi quòd Deus quasi inferior vincatur, sed quia illi non permittitur virtutem suam exequi. Hæc Caluinus præcedentem suam impiam sententiam ipsemet refutans, alterius huius loci perspicuitate conuictus. Et optimè quidem dicit Deum à nobis quasi inferiorem non vinci, quando eius manum nostra contumacia constringimus, id est, quãdo eius bonitatem & gratiam præuenientem & sufficienter excitatam repellimus, sed causam huius rei non satis explicat. Causa quippe hæc est: ideo in huiusmodi casu Deum ab hominis praua voluntate quasi inferiorem non vinci, quia ipsa praua voluntas nõ vincit in hoc casu, sed deficit. Quicumque vincitur, à vincendo vincitur. Prava voluntas Dei gratiæ resistendo nihil vincit, sed suam impotentiam & defectum ostendit. Non benefacere, deficere est; non consentire vocanti, Dei voluntatis defectus est. Deum non posse peccare, non arguit in Deo aliquam impotentiam, sed summam perfectionem. Quare ita? Quia ipsum posse peccare, defectus est, & impotentia. Eodem modo, posse resistere gratiæ Dei, posse impedire bonitatem eius, nulla est prauæ voluntatis victoria aut potentia, sed summa miseria & impotentia. Ac per hoc Dei gratia à praua voluntate non vincitur. Vnde D. Augustinus: *Infideles quidem contra Dei voluntatem faciunt, cum eius Euangelio non credunt, ideo tamen eam vincunt, verum se ipsos fraudant magno & summo bono, malisq; pœnalibus implicant, experturi in supplicium potestatem eius, cuius in donis misericordiam contempserunt.* Ita voluntas Dei semper inuicta est. Vinceretur autem, si inueniret quid de contemptoribus faceret. Hæc ille: vbi & nostram explicationem astruit, & aliam causam docet, cur quædam Dei gratiæ resistunt, Dei tamen voluntatem non vincunt.

Dei voluntas ab humana non vincitur.

De Spir. & lit. cap. 32.

Deinde

Deinde Dei gratia sicut hæc Christi miracula, non procedunt ab absoluta aliqua Dei voluntate & infallibili, quoad effectum ipsius gratiæ, quasi videlicet quomodocunque dispositos Deus sanare vellet, & apud quoscunque & quomolibet dispositos Christus sua miracula præstare; sed procedunt à voluntate Dei antecedente, qua paratus est Deus sanare, & paratus fuit Christus miracula facere, vbi à parte voluntatis humanæ impedimentum non erat. Quare Christus in patria sua inueniens hoc impedimentum, id est, *propter incredulitatem suorum, nullas virtutes fecit*. Eandem ob causam vbi virtutes fecit, fidei & credulitati ipsorum tribuit, quibus sua beneficia præstitit. Quod illud toties repetitum, *Fides tua te saluum fecit*, luculenter demonstrat. Deus ergo ab hominum incredulitate non vincitur, quia stante incredulitate Deus virtutes facere non intendit. Similiter Dei gratia à praua hominis voluntate consensum negante non vincitur, quia stante illa prauitate Deus per suam gratiam hominem conuertere non intendit, sed punire.

Dices gratiam idcirco dari, vt ex praua voluntate bonam faciat. Verum sanè id est, nam & miracula ideo fiunt, vt homines credant. Sed vtrumque fit ex vna incommutabili Dei voluntate, qua obediens conuertit, in incredulos animaduertit. Quod eodem loco annotauit August. *Scriptum* (inquit) *est, Semel locutus est Deus, hoc est, immutabiliter. Duo hæc audiui: quia potestas Dei est, & tibi Domine misericordia, quia tu reddes unicuique secundum opera sua*. Voluntas igitur Dei incommutabilis & absoluta est, non quem vocat simpliciter conuertere, sed quem vocat iuxta opera sua iudicare. Rursum vtrumque fit cum ipsius voluntatis humanæ libera cooperatione. Quæ propter suam libertatem, etiam semetipsam conuertere, & seipsam ex mala bonam facere dicitur. Ait enim disertè August. *In potestate hominis est mutare voluntatem in melius, sed ea potestas nulla est nisi à Deo detur*, nempe nisi à Dei gratia præueniente accipiarur. Atqui (dicit aliquis) idem August. docet *Dei gratiam à nullo duro corde respui, quia ideo data est vt cordis duritia primitus auferatur*. Verum quoque hoc est, quia durum cor ab excitante & præueniente gratia infallibiliter mouetur, & hoc sensu penitus non respuitur: duritia tamen tota cordis, vt à Deo motū seipsam quoque moueat, actum conuersionis eliciendo, nõ semper auferitur; quia mouente cor durum Dei gratia, homo seipsam liberè mouet vel non mouet ad eliciendum actum Dei gratiæ cõformem,

X

Gratia
Dei non
procedit ex
absoluta
Dei vo-
luntate.

Retraff:
lib. 1.
cap. 22.
De præ-
dest. sanct.
cap. 8.

- quatenus cum effectu nō agit gratia, nisi agamus & nos cum gratia, vt alius multis in locis apertissimè Aug. docet. Quare et si ideo data sit gratia, vt duritia cordis auferatur, quia tamen hic effectus diuinæ gratiæ operationi cōsequens quidem est, non autem proximus & immediatus vt prior ille iam dictus, idcirco infallibiliter & perpetuò non sequitur, sicuti prior effectus de quo August. dixit, à nullo duro corde respuitur. Consequentis enim effectus intentio proximi effectus certitudinem necessariò præsupponit. Deus enim intendens peccatorem conuerrere si ipse velit conuerti, tangit cor eius certissimè vt conuertatur si velit. Tangit, mouet, & afficit; pulsatur, excitatur, & præuenit: & hunc diuinæ gratiæ tactum, motum, affectum non sentire nullū cor durum potest. Hunc pulsatum, hanc excitationem, hanc præuentionē omne cor durum accipit, nullum respuit. Quibus enim visis à Deo tangamur, in nostra potestate non est. Actum autem diuinæ gratiæ tangenti, mouenti, & excitanti conformè elicere, pulsanti ostium aperire, vocanti gratiæ consentire, liberæ voluntatis est, quæ morum gratiæ modò sequitur, modò non sequitur; modò accipit, modò reiecit; modò ei consensum præbet, modò negat.
2. Cor. 6. Quam ob causam hortatur Scriptura, ne in vanum gratiam
Heb. 3. & Dei accipiamus, ne quis desit gratia Dei, ne quum vocem Dei
1. audierimus, velimus obdurare corda nostra: & multa alibi his
De Spir. consimilia. Augustinus quoque disertissimè scribit. Vocati
& lit. autem Dei consentire vel ab ea dissentire, propria voluntatis est.
cap. 33. Docet hæc tota explicatio causam excæcationis, aut incredulitatis, aut cuiusuis peccati, non in Deo (vt apud Matth. cap. 13. Calvinus posuit) sed in propria cuiusque praua & libera voluntate ponendam esse.

IN MARCI CAP. VII.

33. Apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas eius, & expuens tetigit linguam eius, & suspiciens in calum ingemuit, & ait illi, Epheta: quod est, adaperire.

Quod Christus in sanando hoc surdo & muto, quæ haud dubiè incredulum genus humanum significabat, qui nec ex auditu fidem concipere, & corde credere, nec in Dei laudem linguam laxare & ore confiteri potest: ac (quorum illud ad iustitiam, hoc ad salutem impii

imprimis necessarium esse Apostolus docuit) tot præter mo-
 rem suum ceremoniis, signis, ac symbolis vtitur, non quasi
 ad eum sanandū necessariis mediis (qui solo nutu ac volun-
 tate sanare eum poterat) sed ad aliquid per ea significandum,
 illis vsum fuisse Christum agnoscit nobiscum hoc loco Cal-
 uinus. *Liberè (inquit) usus fuit signis externis, prout hominum
 ferebat vtilitas, sicut nunc lingua sputum aspergens, notare vo-
 luit loquendi facultatem à se vno transfundi, digitum in auri-
 culas mittens, docuit proprium esse suum munus surdas aures
 quasi perforare. Quòd suspexit in calum atque ingemuit, signum
 fuit vehementis affectus.* Ita hæc omnia ad significationem
 quandam adhibita fuisse rectè adnotat. Iam verò quum in
 baptisui sacramēto, quo initiatur Deo quilibet Christianus,
 ex surdo ac muto fidem fideique confessionem Dei beneficio
 accipiens, verè adaperitur omnis baptizatus, vt tam audire
 ac credere, quàm quod credit ore & opere confiteri valeat,
 Ecclesia Christi Catholica iam à multis seculis (vt patet ex
 S. Ambrosio) has ipsas Christi ceremonias ac signa ad tantū
 beneficij maiorem expressionem, siue in adultis siue in paruu-
 lis baptizandis adhibere voluit. Displicet caluitio Caluina-
 no hæc Ecclesiastica in baptismo ceremonia, & pro sua in
 Ecclesiam Christi autoritate magistrali, sic illam obiurgat.
*Inter alias nugas quibus baptismum inquinarunt stulti homi-
 nes, hic quoque histrionicus lusus agitur. Quo exemplo mone-
 mur, nullum esse licentia modum, vbi homines in Dei mysterijs
 pro suo arbitrio lasciuunt. Cui respondeo: Inter alias Eccle-
 siasticas ceremonias quibus visibilibus signis (ait S. Dionysius
 Atropagita D. Pauli discipulus) diuinissimi Principes nostri,
 Apostoli & Apostolici viri, sacramēta texerunt, & sub humanis
 imaginibus res diuinas tradiderūt, & in materiali figura spiri-
 tualem maiestatem representarunt: hanc quoque ceremoniam
 ad Christi Saluatoris in re nō absimili imitationē vsurpatam
 histrio Caluinus irridet. Quo exemplo monemur, nullū esse
 licentiæ modum, vbi arrogantes hæretici in Dei mysterijs
 pro suo arbitrio irridendis improbè & petulanter lasciuunt.*

*De Sacr.
 lib. I. ca. 1.
 Ceremonia
 baptisma-
 les futili-
 ter repre-
 hensa.*

*Ecclef.
 Hierar.
 cap. 1.*

IN MARCI CAP. X.

21. *Et intuitus eum Iesus, dilexit eum.*

ALVINVS hīc alio longè oculo intuitus Ca-
 tholicos, quàm hunc adolescentem diuitem Domi-
 nus intuebarur, calumniatur & rixatur in eos. Nam

Dominus eum intuitus utrumque superbum & hypocritam (sicuti Calvinus vult) certè avarum adhuc, & diuitiarum amore captum, dilexit tamen, veluti discendi ac proficiendi cupidum, sicuti apud Matthæum explicatum à nobis est: Calvinus verò ad Catholicos & Doctores Scholasticos oculos suos coniciens, quos nouit ea quæ docent ac disputant, non definiendi animo, sed discendi ac proficiendi studio docere ac disputare, suum in eos odij ac malevolentia: venenum exiit.

Opera quæ de congruo merentur. Quod hinc (inquit) colligunt Papistæ opera moraliter bona (quæ non sunt Spiritus instinctu, sed regenerationem præcedunt) de congruo mereri, nimis puerile commentum est. Cui eius venentia: calumnia: hoc breue antidotum apponimus. Quod ait Papistas meritum congrui asserere in operibus moraliter bonis, impostorem agit: quum hæc paucorum admodum Scholasticorum, ut Scoti & qui eum sequuntur, sententia fuerit, cum multo & plures & probatiores Scholastici semper restiterint non autem vel Catholicorum & theologorum vlla constant & communis sententia, vel Ecclesiæ Catholicæ, quam Papistarum nomine à lectore suo intelligi vult, maximèque à Sede Apostolica approbatum dogma. Meritum bonorum operum quæ diuini Spiritus instinctu & gratia à regeneratis exercentur, docet Ecclesia Catholica, & definiuit Concilium Tridentinum: merita operum quæ moraliter tantum bona essent, nunquam docuit. Meritum ex congruo quo ad opera purè moraliter bona, paucissimi docuerunt, & est illa sententia à grauissimis theologis refutata, quum neque dispositio esse queat ad primam gratiam. Aliud quoddam meritum de congruo in operibus ex Dei auxilio speciali profectis, quæ ipsam tamen iustificationem præcedunt, ut in actibus poenitentia:, fidei, charitatis, spei, venia:, quos peccatores nondum regenerati vel reconciliati exercent, aliqui Scholastici posuerunt, quatenus ad ipsam iustificationem verè ista disponunt, & illorum rationem Deus frequenter habet. Modus tamen iste loquendi grauioribus theologis displicet, & hodie reicitur à plerisque. Imponit igitur lectori Calvinus quum ait Papistas in operibus moraliter bonis meritum de congruo asserere.

Deinde quod ex hoc loco istud meritum ab illis colligi aputo eum insigniter more suo mentiri. Nam inter varia huiusmodi Scholasticorum argumenta à variis diligenter collecta, istud argumentum nusquam inuenire potui. Neque aliam rem facere potuit. Opera enim huius adolescentis diuitis, qui Dei mandata ab adolescentia sua se seruasse profitebatur, &

quen
tanta
vultu
eo au
Dei f
dan
tebat
roga
purè
luti
Qua
appa
& or
argu
posu
Vi
euer
Nam
dicer
amor
Deu
in pe
oper
mun
cum
amo
difer
licis
quia
nus
ama
suo
quæ
hom
ben
Qu
cet,
quib
aut
spu
gra
hoc

quem sic profitemem Iesus intuitus dilexit (qui certè in re tanta mentientem non dilexisset amanter intuitus, sed aut vultu saltem tristiori mendacium castigasset, aut vultum ab eo auerisset) non erant purè moraliter bona, sed in fide vnus Dei facta, & ad Dei cultum vitamque æternam consequendam suscepta. Huius enim adipiscendæ modum à Christo petebat, & ad hunc finem seruisse se mandata professus, adhuc rogabat: *Quid adhuc mihi deest?* Non erant igitur eius opera purè moraliter bona ex solo rationis dictamine profecta, veluti ab ethnico & ad finem tantum naturalem destinata. Quate ex hoc loco hoc meritum de congruo nulla probabili apparentia colligi potuit. Sed solet Calvinus, vt Catholicam & orthodoxam fidem ludibrio exponat, insulsa illi & stupida argumenta affingere, homo conscientia cauteriata, & qui posuit mendacium spem suam.

Matt. 19.

Caluini
nequitia

Videamus tamen quã firmo argumẽto hanc collectionem euertit Calvinus, qui tam insulas collectiones aliis affinxit. Nam (inquit) *si ex amore Dei infertur meritum, ranas & pulices dicemus mereri: quia Deus sine exceptione creaturas omnes amore prosequitur.* Quasi verò idem esset amoris gradus quo Deus quaslibet creaturas amat, & quo opera moraliter bona in peccatoribus & incredulis prosequitur, quum ethnicorum opera moraliter bona variis beneficiis & præmiis Deus remuneret, quod in Romanorũ civili iustitia & æquitate Deum cumulatè præstitisse Augustinus sapiẽter annotauit. Quæ sanè amoris in Deo differẽtia longè maxima, collectionis vtriusq; discrimen longè maximũ ostendit, eius videlicet quã Catholicis Calvinus affingit de merito operũ moraliter bonorum, quia talia opera Deus amat, & eius quam veluti similẽ Calvinus adiunxit, mereri quoque ranas & culices, quia Deus illas amat. Amat Deus quaslibet creaturas ad hoc vt sint, & in esse suo cõseruentur. Amat in hominibus necdũ regeneratis opera quædam moraliter bona, ciuilia, & honesta, nõ solùm ad hoc vt homines sint ac viuãt, sed etiã vt amplioribus Dei donis ac beneficiis humanæ naturæ cõsentaneis potiantur & gaudeãt. Qui sanè Dei amor vt in huiusmodi beneficiis egregiè reluctet, ita an ad maiorem Dei gratiã hominẽ disponere possent, quibusdam disputandi & examinandi materiam dedit. Quod autem Calvinus in sequẽtibus de diuini amoris gradibus disputat, id omne à Catholicis magistris accepit, qui & hos gradus multo luculentius ac neruosius explicarũt. Adeò nihil hoc totum contra Catholicos, quos nuper suggillauit, facit.

De Ciuit.
Dei lib. 5.
cap. 15.

39. *Videns Centurio quia sic clamans expirasset, ait: Verè hic homo filius Dei erat.*

EXPONENS hæc verba Calvinus, ait non insolitum tantum vigorem qui ad mortem vsque integer perliterat, sed potius constantem in Dei nomine inuocando perseverantiam à Centurione laudatam fuisse. Vtunque hic posterior sensus minus probabilis videatur, quum hic Centurio homo gentilis & incredulus de perseverantia in Dei nomine inuocando parum sollicitus fuisse videatur, & altera expositio prior omnium fere interpretum communis sit, & literæ conformior; quando ille clamor ab Evangelista notatus non de inuocatione, sed de ipsa expiratione Christi loquatur (ait enim Marcus, *Emissa voce magna expiravit: videns autem Centurio quod sic clamans expirasset*, id est, tam firmis lateribus & tanto corporis vigore quasi adhuc integer animam posuisset) tamen huiusmodi est, ut à Caluino tanquam verior delectus, contra aliam Caluini blasphemiam circa Christi Passionem imprimis faciat. Si enim constantem in Dei nomine inuocando perseverantiam Christus tenuit, quod haud dubiè est verissimum, quomodo in verbis Christi paulo præcedentibus, *Deus meus, Deus meus, quare me dereliquisti?* vox desperationis Christo elapsa est, & horrore correptus quasi Deo aduerto iam esset extitio deuotus illa verba protulit, quæ omnia & terriora Caluini Christo affingere ad illa verba super Matthæum declarauimus? Hæc ipsa Caluini confessio ad alteram illam blasphemiam eius refutandam sola sufficit. Illa quoque alia hominis impij verba, quibus ait, illa Marci verba tractans. *Pater, omnia tibi possibilia sunt, Christo in orto oranti nihil spei fuisse, ut in rebus deploratis fieri solet, ex eadem hac eius confessione luculenter refutantur.* Si enim constans in Christo erat in Dei nomine inuocando perseverantia, profectò semper erat in Christo spes firma (neque enim Dei nomen inuocat, qui non sperat) falsumque & blasphemum est, *nihil spei Christi fuisse, sicut in deploratis rebus fieri solet, quum in orto Patrem inuocaret.* Ita ad Caluini blasphemias refutandas ipse nobis Calvinus sufficit: quia aliqua interdum vera etiam mendacissimus loquitur, & suorum alioqui mendaciorum magistri mendaces parum sunt memores.

Caluini
blasphemiam ex
seipso refutata.
Ad Matt.
cap. 27.
ver. 47.

IN MARCI CAP. XVI.

16. Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit.

REPETIT hoc loco Caluinus perniciosam illam doctrinam suam quam ad Math. cap. 28. tradiderat, quod & illo loco annotauimus, contra baptismi à Christo instituti fructum ac necessitatem. *Tenendum (inquit) est, non ita necessario requiri ad salutem baptismum, ut perire necesse sit quicumque eum adepti non fuerint. Neque enim hic fidei adiungitur tanquam dimidia salutis causa, sed ut testimonium. Fateor quidem hominibus necessitatem imponi ne signum gratia Dei negligant, sed quamuis pro eorum infirmitate talibus adiumentis utatur Deus, obstrictam esse eius gratiam nego. Hoc modo non simpliciter necessarium esse dicemus, sed tantum obedientia nostre respectu.* Hæc ille. Si quæ contra necessitatem baptismi scribit, apertè in adultis tantum locum habere significasset, quos aliquando in Christum credentes, & baptismum toto corde expetentes, necessitas aliqua ex hac vira sustulit, nihil præter sanam & orthodoxam veritatem dixisset. Tales quippe sola fide & voto baptismi saluari possunt, *ubi mysterium baptismi (ait Augustinus) non contempnus religionis, sed articulus necessitatis excludit.* In his igitur & in hoc casu verum est, non ita necessario requiri ad salutem baptismum, ut perire necesse sit, quicumque eum adepti non fuerint. In his & in hoc casu Dei gratia suis Sacramentis non astringitur. Denique in his & in hoc casu non est simpliciter necessarius baptismus, sed tantum obedientia nostræ respectu: qui sanè obedientia respectus facit ut adultus sine baptismi voto ac desiderio etiam articulo necessitatis exclusi, saluus fieri nequeat. Cæterum Caluinus ut hoc tacet, ac silentio inuoluit; ita ea quæ scribit, generaliter intelligi vult, ut non solum adultus articulo necessitatis exclusus etiã absque expresso voto baptismi (potest enim non contemnere baptismum, quod solum Caluinus exigit, sine expresso eius desiderio aut voto) sed etiam ut paruulus quisque Christiano parente ortus, qui votum baptismi concipere nequit, absque baptismi Sacramento saluari queat. Hos enim in ipso vtero sanctificari, & propter illam solam promissionem Dei Abrahæ factam, *Ero Deus tuus & semini tuo*, (quasi Christus pro salute paruulorum nihil egerit, nullum remedium instituerit) saluari vult. *Non ideo (inquit) baptizantur infantes fidelium, ut filij Dei tunc primum fiant, sed antequam nati sunt, adhuc*

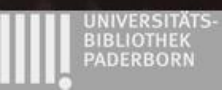
De necessitate baptismi.

De bapt. con. Donas lib. 4. cap. 22.

Caluini sententia de baptismo.

Institut. lib. 4. c. 1. num. 161 & 21.

et, ait:
 on infolli-
 que inte-
 Dei no-
 ntutione
 us proba-
 incredu-
 um solli-
 tum fere-
 ando ille
 ne, sed de
 s, Emilla
 e clamant
 oris vigo-
 riusmodi
 liam Cal-
 is faciat.
 feueran-
 um, quo-
 etus, Deu
 to elapia
 et exitio
 Caluinom
 eclarauit
 blasphem
 a hominib
 Pater, or
 spei fuisse
 ontellio-
 to erat in
 mper erat
 ocat, qui
 ei Christi
 o Patrem
 se nobis
 mendacis-
 magistru

in utero matris filij Dei censendi sunt: dicēte Deo Abraha, Deus ero tibi, & semini tuo post te. In hoc verbo continetur eorum salus. Proinde si in omittendo signo nec socordia est, nec cōtemptus, nec negligentia, tuti ab omni periculo sumus. Hæc ibi Calvinus

*apertè, quæ in suo hîc commentario rectius & parcius dicenda sibi existimavit. Cæterum pestilentis huius doctrinæ Calvinianæ (quæ cum veteribus Pelagianis ex alio capite parvulorum baptismum superuacaneum facit) fundamentum in illa promissione Abrahæ facta positum supra ad Matthæi caput 28. refutatum reliquimus. Sanè si in illo verbo Abrahæ dicto continetur parvulorum salus, ut Calvinus affirmat; profectò pro parvulis Christus mortuus nõ est, qui frustra mortuus est. Dicemus igitur contra Calvinum quod contra Pelagianos dixit August. *Id agit ista disputatio, contra cuius veritatem antiqua veritate nitendum est, ut infantes omnino superflue baptizari videantur. Sed aperte hoc non dicitur, ne tam firmata salubriter Ecclesiæ consuetudo violatores suos ferre non possit.* Hæc ille. Dicemus rursus cum eodem Augustino, qui communem hîc cum Pelagio causam Calvinus habet, in deteriorem Calvinus quàm Pelagius. Ille enim sine peccato originali parvulos fidelium parentum nasci putabat ex bono nuptiarum quas Christus sanctificavit, ubi aliquid saltē Christo tribuit ad salutem parvulorum. Calvinus sine peccato originali tales nasci vult quasi in utero sanctificatos propter verbum Dei Abrahæ olim dictum; & in parvulorum salute nullas partes Christo tribuit. Rursum ille saltē ideo baptizati parvulos voluit, ut regno Dei potirentur, & de bono in melius transirent, quia vidit eos sine baptismo à regno cælorum excludi propter illa Christi verba, *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non intrabit in regnum cælorum*, vicia tamen quadam beata eos frui posse iudicabat. Calvinus nõ nisi ad signum & testimonium salutis iam in utero adeptos eos baptizati permittit, & Christi verba, *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto*, contra totius Ecclesiæ sensum & consensum, ad baptismi sacramētum nihil pertinere affirmat, ut eo in loco videbimus. Deteriorem igitur hîc Calvinus causam habet quàm Pelagius, ut rectissimè quæ contra Pelagium scripsit Augustinus contra Calvinum multo fortius valere debeant. Ait igitur: *Quisquis dixerit quod in Christo vivificantur parvuli, qui sine sacramenti eius participatione de vita exeunt, profectò hic & contra Apostolicam predicationem venit, & totam condemnat Ecclesiam: ubi propterea cum baptizandis**

Institut.
lib. 4. c. 15.
num. 20.

De pecc.
mer. & re-
miss. lib. 3.
cap. 12.

Calvini
hæresis
Pelagiana
deterior.

Ioan. 3.

Epist. 28.

*zant
alite
bi: G
nec n
agri
vt
mun
pron
da. E
profi
riur
ruël
press
peru
toru
esse
nec
tem
uitas
esse
sign
rium
rum
quæ
Carl*

19
H
ac si
cum
tera
dem
ricè
logi
nari
artic
port
qui l
qua
corp

zandis paruulis festinatur & curritur, quia sine dubio creditur aliter eos in Christo uiuificari non posse. Hæc ille. Rursum alibi: Quis audeat dicere non esse Christum infantum Saluatorem nec redemptorem? Vnde autem saluos fecit, si nulla est originalis agritudo peccati, aut si iam in utero matrum sanctificati sunt, ut Caluinus uult? Nulla igitur ex nostro arbitrio præter baptismum Christi, salus æterna promittatur infantibus, quam non promittit Scriptura diuina humanis omnibus ingenis præferenda. Hæc ille. Et adhuc semel, *Quantumcunque catechumentus proficiat, adhuc sarcinam iniquitatis sua portat. Non illi dimittitur nisi cum uenerit ad baptismum. Quomodo non caruit Israëli populo Aegyptiorum, donec uenisset ad mare rubrum, sic pressuris peccatorum nemo caret, nisi quum ad fontem baptismi peruenerit.* Denique eum qui credit absque baptismo peccatorum remissionem à paruulis obtineri posse, Catholicum esse negat. In eandem sententiam scribunt alij Patres omnes, nec quicquam est maiori consensu receptum, quam ad salutem necessarium esse baptismum, ut profana hæc Caluini nouitas merito ab omnibus explodi debeat. Baptismum uero esse salutis causam effectiue per modum instrumenti, non signum tantum ac testimonium, ideoque & ad eam necessarium, latius contra Caluinum supra disputauimus. Alias horum uerborum Marci corruptelas hæreticas, tam à Caluino quam ab aliis hæreticis traditas, uide in Promptuario nostro Catholico reuulsas & repurgatas.

19. *Assumptus est in cælum, & sedit à dextris Dei.*

Hanc Euangelij literam nouo quodam & portentoso suo fectmento Caluinus corrumpit. Perinde (inquit) hoc est ac si uocetur Dei vicarius, qui eius personam sustinet. Quare locum aliquem imaginari non conuenit, quum metaphoricè dextera secundam à Deo potestatem significet. Ad dexteram quidem Dei federe, ratione situs ex parte Dei, non nisi metaphoricè dici, sanum, orthodoxum, ac receptum ab omnibus theologis est. Cæterum in Christi sessione nullum locum imaginari, nihil est aliud quam Christi corpus in cælo negare, & articulum de Ascensione Domini è symbolo eradere. Et sanè portenti instar est, Caluinum Christo in cœlis locum negare, qui localem illam Christi in cœlis præsentiam cum tota reliqua secta Sacramentaria, contra præsentiam ueram ac realem corporis Christi in uenerabili Eucharistia (quam à nobis lo-

De pecc.
mer. & re-
miss. lib. 1.
c. 23.

Tract. 13.
in Ioan.

De Orig.
anima.
lib. 3. c. 9.

Ad Matt.
cap. 28.

In festo
Ascens.
Domini.

Aug. de
Symb.
lib. 1. c. 4.
& lib. 2.
cap. 7.

Caluinus
sibi contra-
rium.

calem poni stultissimè cauillantur) toties tam constantes, tam fortiter obijcere & allegare solent. *Carnem* (inquit alibi Caluinus) *carnem esse oportet, spiritum spiritum: unumquodque qua à Deo lege & conditione creatum est. Ea verò est carnis conditio, ut vno certoque loco, ut sua dimensione, sua forma constet. Ea conditione carnem induit Christus, cui, teste Augustino, incorruptionem quidè & gloriam dedit, naturam & veritatem non abstulit. Si vno certoque loco caro consistit, & carnis naturam à sua carne glorificata Christus non abstulit; quomodo à Christi corpore in cælo sedente, locum omnem tollit Caluinus? Locum (inquit) aliquem imaginari nò conuenit. Rufum contra Vbiquitarios disputans Caluinus ita scribit. Alii qui corpus Christi infinitum esse consingunt, nec ullo spatio contineri, sed implere cælum & terram instar diuina eius essentie, quod figmentum absurdius est quàm ut refutatione egeat. Si absurdum est nulla refutatione dignū, Christi corpus in cælo nullo spatio contineri; absurdum quoque simile erit, omnem illi locum negare, quod hîc Caluinus facit. Locum (inquit) aliquem imaginari non conuenit. Adhuc semel Caluinus ad illa verba Pauli, *Qui ascendit super omnes cælos ut impleret omnia*, ita scribit: *Quum dicitur Christus in cælo esse, non sic accipere debemus quasi resideat inter sphaeras ut stellas numeret, sed illic cælum significat locum sphaeris omnibus superiorem, qui post resurrectionem filio Dei est destinatus: non quòd propriè locus sit extra mundum, sed quia de regno Dei loqui nisi more nostro non possumus. Si ergo cælum quo Christus assumptus est, significat locum filio Dei destinatum, quare locum aliquem Christo in cælis negat? Nec eum à contradictione liberat, quòd propriè locum in cælo esse negat, à nobis autem locum vocari, quia more nostro de regno Dei loquimur. Ob hoc ipsum enim necesse est, corpori Christi in cælo aliquem locum imaginari, quia aliter loqui non possumus. Postremò quomodo Caluinus, Beza, & alij Sacramentarij, ex illis Petri verbis, *At. 3. 21. Quem oportet cælum suscipere usque in tempora restitutionis omnium*, concludunt *Christi corpus cælo contineri* (sicuti & loco ad Ephes. citato loquitur Caluinus) nec posse à cæli loco abesse, si nunc corpori Christi aliquem locum in cælo imaginari fas non erit? Quis non videt manifestam esse tum contradictionem, tum etiam præsentis loci corruptelam? Ceterum Christus in cælo est secundum corpus suum naturale & glorificatum, non quidem in loco qui contentia indigeat corporis cælestis, quum extra & supra omnes cælos continentes**

Institut.
Lib. 1. c. 17
num. 24.

In 1. Cor.
11. ver. 24.

In Comment.
ad
Ephes. 4.
10.

At. 3. 21.

nentes sic nec etiam in loco generationis & corruptionis, sicuti nostra corpora locantur & continentur, sed est in certo loco iuxta naturalis sui corporis dimensionem, sicuti & beatorum corpora in cælo erunt extra mundialem hanc machinam simul cum capite Christo, qui membra sua præcessit *ut pararet eis locum; & in domo Patris sui multas esse mansiones,* *Ioan. 14.* multa loca, affirmavit. Quare corpori Christi in cælos assumptio locum aliquem imaginari adeò convenit; ut qui illi locum neget, tum variis Scripturis contradicat, tum verum & naturale Christi corpus tollat, tum denique Ubiquitariæ & Eutychiæ hæresi necessariò suffragetur. Sed hoc stupore & vertigine iusto Dei iudicio feriuntur,

qui in divinis Scripturis licenter ver-
sari, & omnia pro libito ac
libidine propria effu-
tore volunt.

* * *

Antidotorum super Euangelium

D. Marci,

F I N I S.